

Sp. 693. Tillaga til þingsályktunar

um sildveiðitilraunir.

Flm.: Pétur Ottesen.

Alþingi ályktar að skora á ríkisstjórnina að beita sér fyrir því, að haldið verði áfram tilraunum með sildveiðar í botnvörpu. Verði í því skyni fenginn frá Svíþjóð kunnáttumaður í þessari veiðiaðferð. Þá verði og á allan hátt vandað til veiðitækja við þessar tilraunir og í því efni stuðzt við nýjustu endurbætur á þessari veiðiaðferð erlendis.

Kostnaður við tilraunir þessar greiðist úr fiskimálasjóði.

Greinargerð.

Á undanförunum árum hefur verið mikil þróun og ör vöxtur í sildveiðum hér við land. Er þegar búið að koma á fót mörgum verksmiðjum til vinnslu á sildinni, og er þess full þörf, að þar sé enn aukið við. Sildveiðarnar eru nú orðnar mikilvægur þáttur í atvinnulífi þjóðarinnar og meginstyrkur að því er snertir gjaldeyri í viðskiptum við aðrar þjóðir. Í engum atvinnurekstri, sem enn er þekktur hér á landi, eru jafnmikil uppgrip á skömmum tíma og við sildveiðar í snurpunót, þegar vel viðrar og mikil mergð sildar er á miðunum, eins og algengt er um miðsumarsleytið við landið norðanvert. Hér við land eru sildveiðarnar einskorðaðar við tvenns konar

veiðiaðferðir, þ. e. með snurpunót og reknetum. En sá galli er á, að snurpunótin kemur ekki að liði við veiðarnar nema til ferða sildarinnar sjáist í sjóskorpunni. En talið er, að það fari nokkuð eftir hitastigi sjávarins, hvort sildin „veður“, eins og það er kallað, eða ekki. Þá er slík veiðiaðferð mjög háð veðráttufarinu.

Erlendis, þar sem sildveiðar eru stundaðar, hefur botnvarpa á síðari árum verið notuð með góðum árangri við þessar veiðar. Munu Þjóðverjar hafa fyrstir manna reynt þessa veiðiaðferð. Englendingar hafa einnig upp á síðkastið stundað sildveiðar með botnvörpu. Þá hafa Svíar tekið upp þessa veiðiaðferð, og hefur hún gefið þar svo góða raun, að þeir kosta nú mjög kapps um sildveiðar með þessum hætti, og eykur þetta mjög hjá þeim heildarafköstin við veiðarnar. Nú hafa Norðmenn byrjað sildveiðar með botnvörpu. Nota þeir sams konar vörpur og Svíar og hafa fengið æfða sildveiðimenn frá Svíþjóð til þess að gefa um það leiðbeiningar og fræðslu, hversu öllu skuli hagað við veiðarnar.

Nokkrar tilraunir hafa verið gerðar hér á landi með þessa veiðiaðferð. Árin 1935 og 1936 gerði Árni Friðriksson fiskifræðingur tilraun með þessar veiðar á varðskipinu Þór. Var það á svæðinu frá Eystrahorni meðfram suðurströndinni alla leið vestur í Jökuldjúp. Báru þessar tilraunir ekki árangur svo teljandi sé.

Haustið 1943 lét Fiskimálanefnd gera tilraun með sildveiði í botnvörpu í Faxaflóa. Var svo um búíð, að einnig var hægt að draga botnvörpuna miðsævis eða ofar. Var tilraun þessi gerð að haustlagi og bar ekki árangur, enda var á þeim tíma engin veiði í reknet í flóanum og allir bátar hættir þeim veiðum.

Haustið 1945 var enn á vegum Fiskimálanefndar gerð sams konar tilraun í Faxaflóa og þá notuð varpa af sænskri gerð. Tíðarfar var mjög óhagstætt, meðan á tilraununum stóð, og ekki unnt að vera á veiðum nema stuttan tíma í hvert sinn, svo að ekki er hægt að segja, að um kerfisbundnar tilraunir hafi verið að ræða, enda varð enginn árangur.

Tilraunir þær, sem hér um ræðir, hafa allar verið gerðar á takmörkuðu svæði. Engar slíkar tilraunir hafa verið gerðar fyrir Vestfjörðum, Norðurlandi eða Austfjörðum. Er þó á þessum slóðum mest sildargengd að jafnaði.

Það getur ekki orkað tvímælis, að sjálfsagt er að halda þessum tilraunum áfram og það þegar á þessu ári. Reynsla sú, sem fengin er af þessum veiðum annars staðar og um getur hér að framan, ætti að vera okkur ærin hvöt til þess að reyna til þrautar þessa veiðiaðferð. Það er ekki áhorfsmál fyrir Íslendinga að fara að dæmi Norðmanna og fá hingað til lands kunnáttumann á þessu sviði til þess að gefa leiðbeiningar um alla tilhögun við þessa veiðiaðferð. Það má engan veginn dragast lengur, að að því sé undið. Það er vitað mál, að stórum mætti auka hin árlegu afköst við sildveiðar hér, ef Íslendingum tækist að feta í fótspor nágrannaþjóða sinna um hagnýtingu botnvörpunnar í þessu skyni. Eitt af höfuðverkefnum Fiskimálanefndar er að gera tilraunir með nýjar veiðiaðferðir og leita nýrra aflamiða. Því er hér lagt til, að kostnaður við þessar tilraunir verði greiddur úr fiskimálasjóði.

Fiskiping það, sem háð var á öndverðum þessum vetri, samþykkti um mál þetta ályktun þess efnis, að tilraununum yrði haldið áfram með þeim hætti, er í tillöggunni greinir.